

GØR VERDENSMÅL TIL VORES MÅL MINIVERSION

Dette er en smagsprøve på nogle af målepunkterne fra Vores Mål-projektet, som er fremkommet med forslag til i alt 197 danske målepunkter for en mere bæredygtig verden

KORT OM VORES MÅL

De 17 verdensmål blev vedtaget af verdens ledere på FN's generalforsamling i 2015 for at sikre en udvikling frem mod en langt mere bæredygtig verden i 2030. 'Tænk globalt, handl lokalt' var i en periode et centralt motto om bæredygtighed. I dag vil man nok snarere både sætte et globalt og et lokalt fokus, der understreger behovet for global handling og for et samarbejde landene imellem med fokus på bæredygtighed og udvikling på den ene side, og på betydningen af de lokale handlinger for at opfylde den globale dagsorden på den anden side.

Det er præcis det, Vores Mål og de danske målepunkter handler om. Vores Mål har haft til formål at indsamle forslag til danske målepunkter, der er en præcisering af og et supplement til verdensmålene og de 231 globale indikatorer eller målepunkter, der er formuleret af FN.

De danske målepunkter er skabt inden for rammen af de 17 verdensmål for at understrege, at der er brug for både global og lokal handling. Danmark har som nation og som medlem af FN forpligtet sig til at opfylde de globale verdensmål og har samtidig forpligtet sig til at udarbejde, implementere og løbende revidere en national handlingsplan for verdensmålene.

De danske målepunkter, der er skabt med mange tusind bidrag fra borgere, virksomheder, organisationer og eksperter i fællesskab, er et udtryk for, hvad befolkningen

synes er vigtigt, når det gælder social, økonomisk og ressourcemæssig bæredygtighed i Danmark. Forslagene til målepunkter kan anvendes til at måle udviklingen inden for de respektive verdensmål og delmål i en dansk kontekst.

Vores Mål er skabt i et samarbejde mellem 2030-panelet og Danmarks Statistik. Danmark Statistik har fra et tidligt tidspunkt spillet en central rolle i det danske arbejde med verdensmålene ved at engagere sig i 2030-dagsordenen allerede under forhandlingerne i FN som et af de første nationale statistiskbureauer i verden, og har derpå bistået med måling af den danske status på FN's indikatorer.

Vores Mål er støttet af Industriens Fond, Lundbeckfonden, Nordea-fonden, Realdania og Spar Nord Fonden og er gennemført af Danmarks Statistik i samarbejde med Deloitte, der har indgået i et partnerskab med Geelmuyden Kiese, Dansk Energi Management, Sweco, Kraka Advisory, Roskilde Universitet og Aalborg Universitet. En styregruppe med repræsentanter fra fondene, Folketingets 2030-netværk, 2030-panelet og Danmarks Statistik har vejledt projektteamet i gennemførelsen af Vores Mål.

Denne miniudgave giver en smagsprøve på de danske målepunkter – du kan hente den fulde hovedrapport med alle 197 målepunkter her: www.dst.dk/voresmaal

Projektet i tal

VERDENSMÅL 5: LIGESTILLING MELLE KØNNENE

Vi skal opnå ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders og pigers rettigheder og muligheder

Et globalt perspektiv

Verdensmål 5 handler om ligestilling mellem kønnene, og i FN-regi er dette især med fokus på at fremme kvinders og pigers rettigheder og muligheder i samfundet, så de ligestilles med drenge og mænds rettigheder og muligheder. Kønsbaseret diskrimination, vold og overgreb mindsker muligheden for at bestemme over eget liv, hvilket reducerer livskvaliteten for de berørte – uanset om man er kvinde eller mand eller identificerer sit køn på anden vis. Samtidig medvirker diskrimination til en række funktionelle begrænsninger som for eksempel manglende deltagelse i arbejdsmarkedet og involvering i barsel.

Delmålene under verdensmål 5 handler om eliminering af diskrimination af og overgreb mod kvinder og piger og om at fremme lige adgang mellem kønnene til uddannelse, arbejdsmarkedet, beslutningsprocesser og ressourcer, der er områder, hvorpå der på verdensplan fortsat er forholdsvis stor ulighed mellem kønnene.

Et dansk perspektiv

I Danmark er der formel ligestilling mellem kønnene i forhold til samfundsmæssigt væsentlige forhold, for eksempel adgang til uddannelse, mulighed for at søge jobs og mulighed for at bestemme over egen krop og planlægge graviditet. Der kan imidlertid være langt fra formelle rettigheder til reel ligestilling. I inddragelsesprocessen har der været fokus på kønsbalancen på alle områder fra domstole over foreningslivet til erhvervslivet og forskning. I uddannelsessektoren i Danmark ses der for eksempel en tydelig tendens til overrepræsentation af mænd i professorstillinger. I erhvervslivet ses en lignende tendens, hvor overrepræsentationen af mænd i bestyrelser er relativt høj. Samtidig findes der uddannelser, hvor meget få kvinder, henholdsvis mænd, gennemfører. Alt sammen fører til både ressource- og talentmangel. Situationen indenfor ligestilling medfører også konsekvenser på det økonomiske område i form af forskelle i gennemsnitlig og akkumuleret løn og pensionsopsparing for kønnene.

Ligestilling mellem kønnene handler også om at give mænd de samme rettigheder og muligheder som kvinder indenfor en række centrale forhold, for eksempel ret til barsel og mulighed for at passe på krop og legeme både forebyggende og i forbindelse med lægebehandling. Diskussionerne i inddragelsesprocessen har også omhandlet fordelingen af ansvaret i omsorgsarbejdet og fordelingen af ansvaret for børnepasning, barsel, forældremyndighed, skolesamarbejde og sygemelding ved barns sygdom. Samtidig er ligestilling i et dansk perspektiv også at sikre lige rettigheder og muligheder for minoritetsgrupper, herunder mennesker med handicap og kvinder af anden etnisk herkomst.

Vold og overgreb mod både kvinder og mænd på grund af personens køn er også blevet fremhævet i debatten. Vold og overgreb har historisk vist sig vanskeligt at måle, blandt andet fordi langt fra alle hændelser meldes til myndighederne. I debatten er der peget på, at den manglende anmeldelse af vold også skaber udfordringer i forhold til udformning af danske målepunkter og baseline, da det ikke vil være muligt at belyse det store skyggetal, der antages at være. I forlængelse heraf er det i en dansk sammenhæng relevant at udbygge forståelsen af vold, da vi i Danmark også betegner psykisk vold som værende overgreb.

Ligestillingsdagsordenen går på tværs af flere verdensmål og delmål. Eksempelvis opdeles frafald fra videregående uddannelser på køn med henblik på at afdække, om der forekommer væsentlige forskelle mellem kønnene. Samtidig inkluderer flere delmål, FN-indikatorer og foreslåede danske målepunkter også opdeling af data på andre kriterier end køn, herunder handicap og herkomst. De foreslåede målepunkter i dette kapitel er målrettet verdensmål 5 direkte og er foreslået som en supplerende, relevant måling, der skal belyse omfanget af ligestilling i en dansk sammenhæng.

Diskussionerne i inddragelsesaktiviteterne har især handlet om at udvide begrebet ligestilling fra de retlige rammer til også at omfatte social, økonomisk og forvaltningsmæssig ligestilling. Herudover har flere ønsket målepunkter vedrørende diskrimination af øvrige befolkningsgrupper, herunder særligt mænd og LGBTI+-personer, selvom dette ikke specifikt er omfattet af delmålets formulering. Endelig har et fokusområde været den faktiske forekomst af diskrimination i forskellige kontekster fremfor eksistensen af et retligt rammeværk. Undervisning i ligestilling har i inddragelsesprocessen handlet om prioritering og kvalitet i uddannelse af børn og unge i seksuel- og reproduktiv sundhed og rettigheder i folkeskolen.

Danske målepunkter

Tabel 5 på næste side indeholder en kort præsentation af 14 forslag til nye danske målepunkter og desuden 33 øvrige forslag til nye danske målepunkter for verdensmål 5 fordelt på ni delmål. De respektive forslag til nye danske målepunkter beskrives efter tabellen.

For andre verdensmål er baseline for forslagene til nye danske målepunkter som udgangspunkt opgjort for hele befolkningen. I verdensmål 5 er fokus på ligestilling og dermed på forskelle mellem grupper i befolkningen. Dette er afspejlet i den måde, som baseline for de foreslåede målepunkter er præsenteret på.

Tabel 5. Forslag til danske målepunkter for verdensmål 5

	<p>DELMÅL 5.1. STOP DISKRIMINATION AF KVINDER OG PIGER Alle former for diskrimination af alle kvinder og piger overalt skal stoppes.</p>
<p>FN indikator(er): 5.1.1. Hvorvidt der findes retlige rammer for at fremme, håndhæve og overvåge ligestilling og ikke-diskrimination på baggrund af køn</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: 5.1.i. Andel af sager med medhold i Ligebehandlingsnævnet</p> <p>Øvrige forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andel af kvinder, der spørges til familieleven ved ansættelsessamtaler • Antal sager om diskrimination ved ansættelse • Forekomsten af oplevet diskrimination blandt piger og kvinder
	<p>DELMÅL 5.2. STOP AL VOLD OG UDNYTTELSE RETTET MOD KVINDER OG PIGER Alle former for vold mod alle kvinder og piger i de offentlige og private rum skal elimineres, herunder menneskehandel og seksuel udnyttelse samt andre former for udnyttelse.</p>
<p>FN indikator(er): 5.2.1. Andel af kvinder og piger fra 15 år, der har været udsat for fysisk, seksuel eller psykisk vold begået af en nuværende eller tidligere intim partner i de foregående 12 måneder, opdelt efter type af vold og alder</p> <p>5.2.2. Andel af kvinder og piger fra 15 år, der har været udsat for seksuel vold begået af andre personer end en intim partner i de foregående 12 måneder, opdelt efter alder og sted for volden</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: 5.2.i. Antal ophold på krisecentre</p> <p>5.2.ii. Antal henvendelser til kvindekrisecentre</p> <p>5.2.iii. Andel af personer, der har oplevet seksuel chikane, fysisk vold eller trusler på arbejdspladsen</p> <p>5.2.iv. Antal ofre for personfarlig kriminalitet</p> <p>Øvrige forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antal prostituerede • Uønsket opmærksomhed og berøringer i det offentlige rum • Antal anmeldelser af og dømte for psykisk vold • Antal dømte for vold og seksuelle forbrydelser
	<p>DELMÅL 5.3. AFKAF TVANGSÆGTESKABER OG KVINDELIG OMSKÆRING Alle skadelige skikke som børneægteskaber, tidlige ægteskaber og tvangsægteskaber samt kvindelig omskæring skal elimineres.</p>
<p>FN indikator(er): 5.3.1. Andel af kvinder mellem 20-24 år, som er blevet gift eller har indgået i et partnerskab før 15 år og før 18 år</p> <p>5.3.2. Andel af piger og kvinder mellem 15-49 år, som er blevet omskåret, opdelt efter alder</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: 5.3.i. Holdning til social kontrol af piger</p> <p>Øvrige forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andel af drenge omskåret af ikke-medicinske grunde • Antal straffesager og domme efter straffelovens § 245 om omskæring af kvinder • Antal straffesager og domme efter straffelovens § 260 om tvangsægteskaber

	<p>DELMÅL 5.4. VÆRDISÆT ULØNNET OMSORGSARBEJDE, OG DEL ANSVARET I HJEMMET Ulønnet omsorg og arbejde i hjemmet skal anerkendes og værdsættes gennem tilgængelighed af offentlige serviceydelser, infrastruktur og politikker for social beskyttelse samt ved at fremme delt ansvar i hjemmet og familien, som nationalt passende.</p>
<p>FN indikator(er): 5.4.1. Andel af tid, der er anvendt på ulønnet hus- og omsorgsarbejde, opdelt efter køn, alder og lokalitet</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: 5.4.i. Fordeling af barselsorlov</p> <p>5.4.ii. Fordeling af fravær ved barns sygdom</p> <p>Øvrige forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beskæftigelsesraten blandt kvinder med børn • Kønsfordeling i skole-hjem-samarbejdet • Gennemsnitlig antal dage tilbragt med hver forælder ved skilsmisse • Økonomisk værdisætning af ubetalt omsorgsarbejde • Fordeling af forældremyndighed efter skilsmisser • Faktisk tidsforbrug i hjemmet
	<p>DELMÅL 5.5. KVINDER SKAL SIKRES FULD DELTAGELSE I LEDELSE OG BESLUTNINGSPROCESSER Kvinder skal sikres fuld og effektiv deltagelse og lige muligheder for lederskab på alle niveauer i beslutningsprocesser inden for politik, økonomi og det offentlige liv.</p>
<p>FN indikator(er): 5.5.1. Andel af kvindelige parlamentarikere i nationale parlamenter samt kommunale og regionale råd</p> <p>5.5.2. Andel af kvinder i ledelse</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: 5.5.i. Kønsfordeling i ledelse</p> <p>Øvrige forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andel kvindelige frivillige ledere • Beskæftigelsesraten, opgjort på køn og herkomst • Antal kvinder og mænd på lederuddannelser • Kønsbalance i netværksgrupper for ledere • Kønsbalance i foreningslivet • Kønsbalance i Kulturministeriets kulturstøtte
	<p>DELMÅL 5.6. GIV ALLE ADGANG TIL SEKSUEL OG REPRODUKTIV SUNDHED OG RETTIGHEDER Der skal sikres universel adgang til seksuel og reproduktiv sundhed og reproduktive rettigheder i overensstemmelse med handlingsprogrammet fra den Internationale Konference om Befolkning og Udvikling samt Beijing-handlingsplanen og slutdokumenterne fra opfølgingskonferencerne.</p>
<p>FN indikator(er): 5.6.1. Andel af kvinder mellem 15-49 år, som træffer deres egne informerede valg om seksuelle forhold, brug af prævention og reproduktive sundhedsydelser</p> <p>5.6.2. Antal lande med love og bestemmelser, der garanterer fuld og lige adgang for kvinder og mænd som er 15 år eller ældre, til seksuelle og reproduktive sundhedsydelser, oplysning og uddannelse</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: 5.6.i. Andel af elever, der er tilmeldt Uge Sex</p> <p>Øvrige forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andel af uddannelser, der har obligatorisk undervisning i køn og seksualitet • Tilfredshed med seksualundervisning • Antal provokerede aborter herunder medicinske og indgreb

DELMÅL 5.A. GIV LIGE RETTIGHEDER TIL ØKONOMISKE RESSOURCER OG EJERSKAB

Der skal gennemføres reformer for at give kvinder lige rettigheder til økonomiske ressourcer samt adgang til ejerskab og kontrol over jord og andre former for ejendom, finansielle tjenester, arv og naturressourcer, i henhold til nationale love.

FN indikator(er):

5.a.1. (a) Andel af den samlede landbefolkning med ejerskab eller sikre rettigheder til landbrugsjord, opdelt efter køn, og (b) andel af kvinder blandt ejere af eller rettighedsindehavere til landbrugsjord, opdelt efter type af besiddelsesform

5.a.2. Andel af lande, hvor de retlige rammer (herunder sædvaneret) garanterer kvinders lige rettigheder til jordejerskab og/eller kontrol over jordbesiddelser

Forslag til danske målepunkter:

5.a.i Pensionsopsparing hos kvinder og mænd

5.a.ii Andel selvstændigt beskæftigede

Øvrige forslag:

- Akkumuleret indkomst over 38 år fordelt på køn
- Oplevet mobilitet til og fra arbejde eller uddannelsesinstitution
- Andel beskæftigede ved iværksætteri
- Andel virksomheder med offentlige lønstatistikker
- Lønforskelle mellem kvindedominerede og mandsdominerede sektorer

DELMÅL 5.B. STYRK KVINDERS RETTIGHEDER OG MULIGHEDER GENNEM TEKNOLOGI

Brugen af teknologi, som hjælpemiddel, især informations- og kommunikationsteknologi skal øges, for at fremme kvinders rettigheder og muligheder.

FN indikator(er):

5.b.1. Andel af enkeltpersoner, som ejer en mobiltelefon, opdelt efter køn

Forslag til danske målepunkter:

5.b.i. Teknologiske færdigheder opdelt efter køn

Øvrige forslag:

- Kønsfordeling for deltagere på programmeringskurser

DELMÅL 5.C. VEDTAG LOVGIVNING, DER FREMMER LIGESTILLING MELLEM KØNNENE

Velfunderede politikker og lovgivning, der kan håndhæves, og som fremmer ligestilling mellem kønnene og styrker alle kvinders og pigers rettigheder og muligheder på alle niveauer, skal vedtages og styrkes.

FN indikator(er):

5.c.1. Andel af lande med systemer til at registrere og offentliggøre bevillinger til ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders rettigheder og mulighederrammer (herunder sædvaneret) garanterer kvinders lige rettigheder til jordejerskab og/eller kontrol over jordbesiddelser

Forslag til danske målepunkter:

5.c.i. Ligestillingsvurdering af lovforslag

Øvrige forslag:

- Diskrimination ved strafudmåling
- Diskrimination i familieretssager

DELMÅL 5.1. STOP DISKRIMINATION AF KVINDER OG PIGER

Dansk målepunkt 5.1.i. Andel af sager med medhold i Ligebehandlingsnævnet

Begrundelse

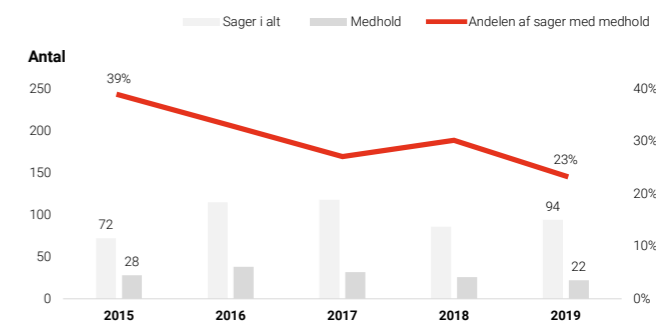
I Danmark er det forbudt at diskriminere på grund af køn. Selvom der er formel beskyttelse mod kønsdiskrimination og ret til ligebehandling, finder forskelsbehandling af kvinder og piger stadig sted. En række af disse tilfælde anmeldes til Ligebehandlingsnævnet og de civile myndigheder. Ligebehandlingsnævnet er et uafhængigt nævn oprettet i 2009, der træffer afgørelse i sager om forskelsbehandling, herunder i forhold til køn. Der må samtidig antages at være et skyggetal for konkrete hændelser, der ikke fører til anmeldelse og dermed ikke opgøres. Af de sager, der anmeldes, er det relevant at se på andelen af sager, hvori klager får medhold. Det kan vise, hvor nemt eller svært det er at få anerkendt en oplevet hændelse om forskelsbehandling. Derfor er et forslag til målepunkt netop andelen af afgørelser om kønsdiskrimination, der får medhold i Ligebehandlingsnævnet.

Tendens

Andelen af sager, hvori kvinder og piger har fået medhold, har i perioden 2015-2019 været faldende. I 2019 var der i alt 94 sager, hvoraf der var medhold i 22, svarende til 23 procent. I 2015 var der 72 sager, hvoraf der var medhold i 28, svarende til 39 procent.

Baseline

Figur 66 Andel af sager med medhold vedrørende kønsdiskrimination i Ligebehandlingsnævnet

Note: Figuren viser udviklingen i antal sager, som er behandlet i Ligebehandlingsnævnet, og udviklingen i andelen af sager med medhold vedrørende overtrædelse af Ligebehandlingslovens bestemmelser om kønsdiskrimination i perioden 2015-2019. Kilde: Ligebehandlingsnævnet

Opdeling – Geografi			Opdeling – Befolkning			
Nationalt	Regionalt	Kommunalt	Køn	Alder	Herkomst	Indkomst
✓						

DELMÅL 5.2. STOP AL VOLD OG UDNYTTELSE RETTET MOD KVINDER OG PIGER

Dansk målepunkt 5.2.i. Antal ophold på kvindekrisecentre

Begrundelse

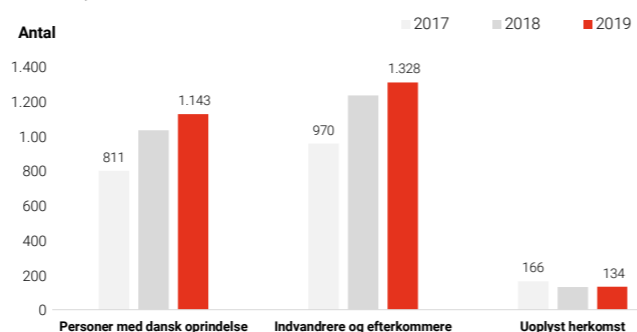
Kvindekrisecentre er et midlertidigt opholdstilbud til volds- og kriseramte kvinder og eventuelle børn, der har akut brug for beskyttelse, omsorg og støtte. Som dansk målepunkt foreslås det at måle antal ophold på minimum et døgn på landets kvindekrisecentre. Målepunktet kan fordeles på varighed af ophold, herkomst, beboerstatus (ophold med/uden børn) og alder. Målepunktet er med til at belyse antallet af kvinder (og børn), der oplever vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- og samlivsforhold. Opgørelsen giver dog ikke det fulde billede, eftersom langt fra alle volds- og kriseramte kvinder er i kontakt med krisecentrene, og fordi brugen af krisecentrene også blandt andet er betinget af, at kvinderne kender til centrene, at centrene er tilgængelige, og at kvinderne kan få plads, når de henvender sig. Af samme grund foreslås det også at opgøre antal henvendelser. Forslag hertil er givet i næste målepunkt.

Tendens

I perioden 2017-2019 har der været en stigning i antallet af ophold på minimum et døgn på landets kvindekrisecentre. Således steg antallet af ophold blandt kvinder med dansk oprindelse fra 811 i 2017 til 1.143 i 2019, svarende til en stigning på knap 41 procent. For indvandrere og efterkommere var stigningen cirka 37 procent. Kvinder med anden etnisk oprindelse end dansk står for hovedparten af opholdene. Ud af i alt 2.605 ophold i 2019 stod indvandrere og efterkommere for knap 51 procent af opholdene. I forhold til gruppens andel af den samlede befolkning er der tale om en relativt stor overrepræsentation af kvindelige indvandrere og efterkommere på kvindekrisecentrene.

Baseline

Figur 67 Antal ophold på minimum et døgn på kvindekrisecentre fordelt på herkomst

Note: Figuren viser udviklingen i antallet af ophold på minimum et døgn på danske kvindekrisecentre i løbet af et kalenderår i perioden 2017-2019. Der foreligger ikke data for perioden 2015-2016. Ophold med børn er inkluderet i opgørelsen.
Kilde: Danmarks Statistik

Opdeling – Geografi			Opdeling – Befolkning			
Nationalt	Regionalt	Kommunalt	Køn	Alder	Herkomst	Indkomst
✓					✓	

Dansk målepunkt 5.2.ii. Antal henvendelser til kvindekrisecentre

Begrundelse

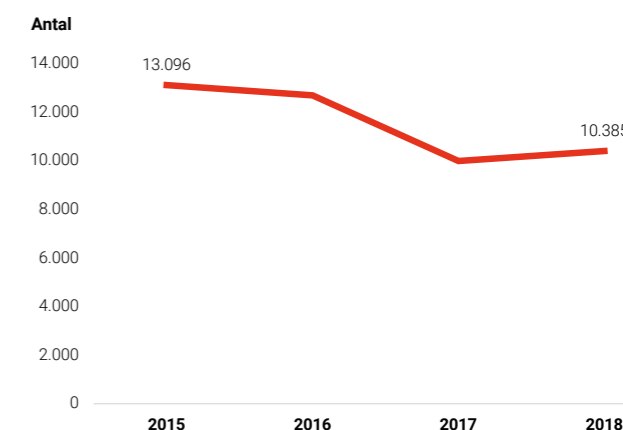
I forlængelse af målepunktet om antal ophold på kvindekrisecentre er et supplerende forslag at måle antal henvendelser til kvindekrisecentre. Antallet af henvendelser bidrager til at belyse efterspørgslen efter ophold og støtte fra landets krisecentre fra volds- og kriseramte kvinder, omend ikke alle henvendelser nødvendigvis kræver eller resulterer i et konkret ophold.

Tendens

Antallet af henvendelser til landets krisecentre er generelt faldet fra 2015 til 2018 med en mindre stigning fra 2017 til 2018. I 2018 var der således 10.385 henvendelser mod 13.096 i 2015, svarende til et fald på knap 21 procent.

Baseline

Figur 68 Antal henvendelser til kvindekrisecentre

Note: Figuren viser udviklingen i antal henvendelser til kvindekrisecentre i perioden 2015-2018.
Kilde: Socialstyrelsen

Opdeling – Geografi			Opdeling – Befolkning			
Nationalt	Regionalt	Kommunalt	Køn	Alder	Herkomst	Indkomst
✓						

Interesseret i at vide mere?

Download den fulde rapport her: <https://www.dst.dk/da/Statistik/Sdg/aktiviteter/danske-maalepunkter>

Danmarks Statistik
dst@dst.dk

Vores Mål er skabt med støtte fra:

**INDUSTRIENS
FOND** FREMME
DANSK
KONKURRENCEEVNE
The Danish Industry Foundation

**NORDEA
FONDEN**

